

Ruoka-apu juridiikka:

Yleisperiaate:

Ruoka-apuun annettavien elintarvikkeiden on oltava turvallisia. Mikäli jakajalla on vähäisintäkään epäilyä elintarvikkeen suhteen, sen jälkeen kun aistinvaraiset ja muut varmistustoimenpiteet on suoritettu, elintarvike poistetaan biojätteeksi.

Tätä koskeva kansallinen lainsäädäntö:

Elintarvikelaki 23/2006

HE 262/2018 ”Hallituksen esitys Eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain ja Harmaan

talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta”

Viimeinen käyttöpäivä tai viimeinen käyttöajankohta:

Merkinnällä varustettuja elintarvikkeita ei elintarvikeala saa luovuttaa enää edelleen järjestölle tai jos järjestö on saanut tällä merkinällä olevia tuotteita ajoissa, se ei voi jakaa niitä enää sen jälkeen, kun käyttöpäivämerkintä ylittyy. Poikkeuksena on ennen päivämäärän umpeutumista jäädytetyt elintarvikkeet, joiden jäädytyspäivä on merkitty pakkaukseen ja jotka edelleen jaetaan pakastettuna. Järjestö voi myös valmistaa kypsentämällä viimeisen käyttöpäivän, enintään vuorokauden ylittyneestä elintarvikkeesta, ruokaa, joka kuumennetaan vähintään 70 C:n lämpötilaan, ennen sen tarjoilua tai luovuttamista.

Parasta ennen päiväyksellä tuotteita voi elintarvikeala sekä ruoka-avun jakaja luovuttaa myös päivämäärän ylittyttyä, jolloin laatu tulee arvioida aistinvaraisesti.

Juridiikka:

Jakotoiminnassa käytettävä huoneisto on lainsäädännössä elintarvikehuoneisto ja jakaminen edellyttää **omavalvontasuunnitelmaa** sekä toteutusta, jossa myös riskien hallinta on etukäteen mietitty.

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma laissa: *Elintarvikelaki 23/2006, 19 § ja 20 §:*

[19 §](#)

Oma- ja ulkovalvonta ja alkutuotannon oma- ja ulkovalvontaan liittyvä kirjanpito

Elintarvikealan toimijalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Elintarvikealan toimijan on tunnettava elintarvikkeeseen ja sen käsittelyyn liittyvät terveysvaarat sekä elintarviketurvallisuuden ja muiden tämän lain 2 luvun mukaisten vaatimusten kannalta kriittiset kohdat toiminnassaan.

Alkutuotantopaikalla on pidettävä tässä pykälässä tarkoitetun oma- ja ulkovalvonnan toteuttamisesta kirjaa. Muiden elintarvikealan toimijoiden oma- ja ulkovalvontaan liittyvästä kirjanpidosta säädetään 20 §:ssä.

Tarkempia säännöksiä alkutuotantopaikkojen oma- ja ulkovalvontaan liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

[20 §](#)

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma

Elintarvikealan toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma oma- ja ulkovalvonnasta (omavalvontasuunnitelma), noudatettava sitä ja pidettävä sen toteuttamisesta kirjaa. Oma- ja ulkovalvontasuunnitelmassa tulee kuvata 19 §:ssä tarkoitetut kriittiset kohdat ja niihin liittyvien riskien hallinta. Oma- ja ulkovalvontasuunnitelmaa ei kuitenkaan edellytetä alkutuotantopaikoilta.

Omavalvontasuunnitelmaan tulee tarvittaessa liittää näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma sekä tieto laboratorioista, joissa omavalvonnassa otettavat näytteet tutkitaan.

Elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Tarkempia säännöksiä elintarvikealan toimijoiden omavalvontasuunnitelmasta ja siihen liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

Kuitenkin Eviran 2017 ohjeessa todetaan, että hyväntekeväisyyteen luovutettava elintarvike on elintarvikealan toimijan vastuulla ja saaja on kuluttajan asemassa. Toisin sanoen, elintarvikeala ei voi luovuttaa elintarvikkeita, joiden turvallisuudessa tai laadussa on sellaisia puutteita, ettei ruoka-aputoimija voi käyttää näitä elintarvikkeita. Ruoka-apua jakavat tahot eivät voi siten ratkaista elintarvikealan koko hävikkiä, vaan ainoastaan edelleen käyttökelpoiset elintarvikkeet.

Ruoka-apua jakavien järjestöjen on tehtävä ilmoitus toiminnastaan ja käyttämistään tiloista oman kuntansa elintarvikevalvontaviranomaiselle neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista, mikäli jakaa muitakin elintarvikkeita kuin kuivat tuotteita, kasviksia ja muita huoneenlämmössä säilyviä elintarvikkeita. Valvonta viranomaisella valvonta vastuu kuitenkin vain epäilytilanteessa ja pääasiallinen vastuu on järjestöllä, jonka on pidettävä **omavalvontasuunnitelman mukaisesti** kirjaa säilytyslämpötiloista ja elintarvikkeen säilytysolosuhteista sekä havainnoitava ruoan laatua.

Elintarvikealan toimija

Luonnollinen tai oikeushenkilö tai henkilöt, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa elintarvikeyrityksessä. (178/2002 3 art. 3).

Myös ruoka-apua jakava järjestö on elintarvikealan toimija. Voittoa tuottava tai tuottamaton, julkinen tai yksityinen yritys, joka toteuttaa mitä tahansa toimia, jotka liittyvät mihin tahansa elintarvikkeiden tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheisiin. (178/2002 3 art. 2)

Elintarvikehuoneisto

Mikä tahansa rakennus tai huoneisto tai niiden osa taikka muu ulko- tai sisätila, jossa myytäväksi tai muuten luovutettavaksi tarkoitettuja elintarvikkeita valmistetaan, säilytetään, kuljetetaan, pidetään kaupan, tarjoillaan tai muutoin käsitellään, ei kuitenkaan alkutuotantopaikka. (Elintarvikelaki 23/2006, 6 § 18)

EU -asetus 178/2002:

Vähittäiskauppa, **178/2002 3 art. 7:**

Elintarvikkeiden käsittely ja/tai jalostus, säilytys myyntipaikassa ja jakelu lopulliselle kuluttajalle, johon kuuluvat jakelukeskukset, ateriapalvelutoimet, tehdasruokalat, laitosruokalat, ravintolat sekä muut samankaltaiset elintarvikepalvelutoimet ja -kaupat, markettien jakelukeskukset ja tukkuliikkeet

ja tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheet, **3 art. 16:**

Mikä tahansa vaihe, tuonti mukaan lukien, elintarvikkeen alkutuotannosta sen varastointiin, kuljetukseen, myyntiin tai lopulliselle kuluttajalle toimittamiseen asti edellä mainitut vaiheet mukaan luettuna ja, silloin kun sillä on merkitystä, rehujen tuontia, tuotantoa, varastointia, kuljetusta, jakelua, myyntiä ja toimittamista

Elintarvikehygienia (hygienia)

Kaikki toimenpiteet ja edellytykset, jotka ovat tarpeen vaarojen hallitsemiseksi ja sen varmistamiseksi, että elintarvikkeet sopivat ihmisravinnoksi niiden käyttötarkoituksen mukaisesti. (852/2004 2 art. 1a, katso myös hygienia)

Hygienia

Elintarvikehygienia on määritelty yleisen elintarvikehygienia-asetuksen **852/2004 2. artiklassa**: *Kaikki toimenpiteet ja edellytykset, jotka ovat tarpeen vaarojen hallitsemiseksi ja sen varmistamiseksi, että elintarvikkeet sopivat ihmisravinnoksi niiden käyttötarkoituksen mukaisesti.* (Kansallisessa lainsäädännössä **Elintarvikelaki (23/2006) 6 § 29** viitataan myös tähän elintarvikehygienia-asetuksen artiklaan, katso myös elintarvikehygienia)

Markkinoille saattaminen

Elintarvikkeen tai rehun hallussapitäminen niiden myyntiä varten, myös myytäväksi tarjoaminen tai muu joko ilmaiseksi tai korvausta vastaan tapahtuva siirto sekä itse myynti, jakelu ja muut siirtomuodot. **(178/2002 3 art. 8)**

Omavalvonta

Elintarvikealan toimijan oma järjestelmä, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että elintarvike, alkutuotantopaikka ja elintarvikehuoneisto sekä siellä harjoitettava toiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset. (Elintarvikelaki 23/2006, 6 § 15)

Mahdolliset rangaistukset mikäli rikkoo em. elintarviketurvallisuuteen liittyviä säännöksiä:

Elintarvikelaki 23/2006, 10 luku:

Rangaistussäännökset

[79 §](#)

Rangaistussäännökset

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä terveysrikoksesta säädetään rikoslain [\(39/1889\) 44 luvun 1 §:ssä](#).

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) valmistaa, tuo maahan, vie maasta, pitää kaupan, tarjoilee tai muutoin luovuttaa elintarvikkeen, joka ei täytä tämän lain 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia*,*
- 2) harjoittaa tämän lain mukaista toimintaa sellaisessa elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikalla, jota ei ole tämän lain mukaisesti hyväksytty, josta ei ole tehty tämän lain mukaista ilmoitusta tai jonka toiminta on väliaikaisesti, osittain tai kokonaan kielletty,*
- 3) rikkoo tämän lain 19 §:ssä säädetyn omavalvontavelvoitteen *2,*
- 4) rikkoo valvontaviranomaisen tämän lain 55, 57, 59 tai 66 §:n nojalla antamaa määräystä, 56 tai 65 §:n nojalla antamaa kieltoa, 58 §:n nojalla antamaa haltuunottopäätöstä, 60 §:n nojalla antamaa hylkäyspäätöstä taikka 61 tai 62 §:n nojalla antamaa hyväksymisen peruuttamista koskevaa päätöstä, *3*
- 5) laiminlyö 24 tai 25 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, *4*
- 6) valvontaviranomaisen huomautuksesta tai kiellosta huolimatta toimittaa alkutuotantopaikalta sellaista elintarviketta, joka ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, tai*
- 7) antaa tämän lain 9 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja elintarvikkeesta tai sen ominaisuuksista, *5*

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, elintarvikerikkomuksesta sakkoon.

Rangaistus elintarvikkeen säännösten ja määräysten vastaisesta salakuljetuksesta ja sen yrityksestä sekä laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä säädetään [rikoslain 46 luvun 4–6 §:ssä](#).

***6**

Valvontaviranomainen voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

LIITE:

Edellä Rangaistussäännöksissä viitatu pykälät:

*

[7§](#)

Elintarvikkeita koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikkeiden tulee olla kemialliselta, fysikaaliselta ja mikrobiologiselta sekä terveydelliseltä laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia, eivät aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle eivätkä johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 14 artiklassa ja yleisen elintarvikehygieniasetuksen 4 artiklassa. Euroopan unioniin tuotavien ja sieltä vietävien elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista vaatimuksista säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 12 artiklassa. Eläimistä saatavia elintarvikkeita koskevista vaatimuksista säädetään myös eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 3 artiklassa.

***2**

[19 §](#)

Omaevalvonta ja alkutuotannon omaevalvontaan liittyvä kirjanpito

Elintarvikealan toimijalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Elintarvikealan toimijan on tunnettava elintarvikkeeseen ja sen käsittelyyn liittyvät terveysvaarat sekä elintarviketurvallisuuden ja muiden tämän lain 2 luvun mukaisten vaatimusten kannalta kriittiset kohdat toiminnassaan.

Alkutuotantopaikalla on pidettävä tässä pykälässä tarkoitetun omaevalvonnan toteuttamisesta kirjaa. Muiden elintarvikealan toimijoiden omaevalvontaan liittyvästä kirjanpidosta säädetään 20 §:ssä.

Tarkempia säännöksiä alkutuotantopaikkojen omaevalvontaan liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

***3**

7 luku

Hallinnolliset pakkokeinot

55 § ([24.5.2013/365](#))

Elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyden, johtaa kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia. Valvontaviranomainen voi myös määrätä elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hakijan poistamaan kansallista laatujärjestelmää koskevan epäkohdan. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

56 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, maahantuonnin, maastaviennin, kaupanpidon, tarjoilun tai muun luovutuksen taikka käytön elintarvikkeen valmistuksessa, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe taikka elintarvikehuoneisto, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa terveysvaaraa eikä terveysvaaraa voida muilla tavoin estää.

Kielto voidaan määrätä väliaikaiseksi asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

57 §

Elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä elintarvikealan toimijan poistamaan elintarvikkeen markkinoilta, jos elintarvikealan toimija ei noudata yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa säädettyä velvollisuutta poistaa elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastainen elintarvike markkinoilta. Valvontaviranomainen voi määrätä elintarvikkeen poistettavaksi markkinoilta myös silloin, kun elintarvikkeesta annettavat tiedot ovat oleellisesti elintarvikemääräysten vastaisia.

Valvontaviranomainen voi elintarvikealan toimijan kustannuksella yleisesti tiedottaa elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastaisista elintarvikkeista, jos elintarvikealan toimija ei noudata yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa säädettyä velvoitetta ilmoittaa asiasta kuluttajille.

[58 §](#)

Haltuunotto

Valvontaviranomainen voi ottaa elintarvikkeen haltuunsa, jos elintarvike aiheuttaa tai on syytä epäillä elintarvikkeen aiheuttavan välitöntä terveysvaaraa eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä. Haltuunottaminen on suoritettava todistajan läsnä ollessa. Sille, jolta elintarvike on otettu haltuun, on annettava todistus, josta ilmenee haltuunotetun omaisuuden määrä ja haltuunoton syy.

Haltuunotettu omaisuus voidaan tarvittaessa säilyttää elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikassa sopivalla tavalla merkittynä taikka sinetöidyssä tai muutoin merkityssä varastotilassa. Omaisuus on sen aiheuttaman terveysvaaran arvioimiseksi mahdollisesti tarvittavan tutkimuksen ajan pyrittävä säilyttämään siten, ettei sen laatu heikkene.

[59 §](#)

Elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös

Valvontaviranomainen päättää, mihin tarkoituksiin elintarvikemääräysten vastaista elintarviketta voidaan käyttää tai mihin tarkoituksiin se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi. Jos elintarvikkeen käyttö ei ole mahdollista, tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikemääräykset edellyttävät, elintarvike on määrättävä hävitettäväksi.

Valvontaviranomaisen on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa elintarvikealan toimijan on noudatettava 1 momentin mukaista päätöstä. Valvontaviranomaisen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös viivytyksettä. Päätöstä tehtäessä on pyrittävä siihen, että omistajan taloudellinen menetys jää mahdollisimman pieneksi.

[60 §](#)

Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta toimitettujen eläimistä saatavien elintarvikkeiden hylkääminen ensisaapumispaikassa

Valvontaviranomaisen on hylättävä Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta toimitettu eläimistä saatava elintarvike ensisaapumispaikassa, jos:

- 1) viranomaistutkimuksessa todetaan salmonellaa elintarvikkeessa, joka on 23 §:n 3 momentin mukaan tutkittava salmonellan varalta ennen Suomeen toimittamista;
- 2) hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa tehdyssä omavalvontatutkimuksessa todetaan salmonellaa elintarvikkeessa, joka on 23 §:n 3 momentin mukaan tutkittava salmonellan varalta ennen Suomeen toimittamista, eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan;
- 3) viranomaistutkimuksessa tai hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa tehdyssä omavalvontatutkimuksessa todetaan elintarvikkeessa mikrobeja tai kemiallisia jäämiä terveydelle vaarallisessa määrin tai elintarvike on muutoin mikrobiologisten, kemiallisten tai fysikaalisten ominaisuuksiensa vuoksi elintarvikkeeksi kelpaamaton, eikä elintarviketta voida 55 §:n mukaisesti määrätä käsiteltäväksi siten, että elintarvikekäyttö on mahdollinen;
- 4) elintarvikkeen lämpötila on kuljetuksen tai välivarastoinnin aikana muuttunut niin, ettei se täytä elintarvikemääräysten vaatimuksia, eikä elintarviketta voida 55 §:n mukaisesti määrätä käsiteltäväksi siten, että elintarvikekäyttö on mahdollinen eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan; tai

5) elintarvike ei täytä 18 §:ssä tarkoitettuja merkitsemistä, alkuperää, asiakirjoja tai todistuksia koskevia vaatimuksia eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan.

Ensaapumistoimijalle on annettava mahdollisuus valvontaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa korjata kohdassa 5 tarkoitettuja asiakirjoja koskevat puutteet.

Hylätyt elintarvikkeet on hylkäyspäätöksen mukaisesti palautettava lähtömaahan, käytettävä valvontaviranomaisen hyväksymään muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeeksi tai hävitettävä. Jollei terveydellisestä syystä tai muusta lainsäädännöstä muuta johdu, ensisaapumistoimija voi valita, mihin edellä mainituista toimenpiteistä ryhtyy.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava hylkäämistään elintarvikkeista välittömästi Elintarvikevirastolle. Hylättyä elintarviketta ei saa palauttaa ennen kuin Elintarvikevirasto on varmistanut lähtömaan viranomaisilta, että elintarvikkeen saa palauttaa kyseiseen maahan.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeen hylkäykseen liittyvistä ilmoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

[61 §](#)

Elintarvikehuoneiston hyväksymisen peruuttaminen

Valvontaviranomainen voi peruuttaa tekemänsä elintarvikehuoneiston hyväksymistä koskevan päätöksen kokonaan tai osittain, jos terveysvaaraa ei voida muulla tavoin estää. Hyväksyminen voidaan lisäksi peruuttaa, jos elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava toiminta ovat olennaisesti elintarvikemääräysten vastaisia eikä elintarvikealan toimija ole noudattanut valvontaviranomaisen 55 tai 56 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

[62 §](#)

Laboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Elintarvikevirasto voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo 38 tai 40 §:ssä asetettuja vaatimuksia eikä laboratorio Elintarvikeviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita ja puute on vakava. Myös määräaikainen hyväksyminen voidaan peruuttaa.

Elintarvikevirasto voi peruuttaa hyväksymisen myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos puute hyväksytyyn laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

***4**

[24 §](#)

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuus

Elintarvikealan toimijan on välittömästi ilmoitettava asianomaiselle valvontaviranomaiselle merkittävistä omavalvonnassa tai muulla tavoin esille tulleista terveysvaaroista sekä toimenpiteistä, joihin kyseisten epäkohtien korjaamiseksi on ryhdytty. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

Elintarvikealan toimijan on, saatuaan tiedon tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen aiheuttamasta ruokamyrkytyksestä tai epäillessään tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen voivan aiheuttaa ruokamyrkytyksen, ilmoitettava siitä välittömästi kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäilty elintarvike tai

näyte siitä on säilytettävä niin, että se voidaan tutkia laboratoriossa ruokamyrkytyksen syyn selvittämiseksi.

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa.

[25 §](#)

Zoonoosit

Elintarvikealan toimijan on estettävä zoonoosien aiheuttajien leviäminen elintarvikkeiden välityksellä ihmisiin mahdollisimman tehokkaasti kaikissa olosuhteissa. Elintarvikealan toimijan on seurattava ja valvottava zoonoosien aiheuttajien esiintymistä tuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa. Elintarvikealan toimijan on toimitettava tiedot seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja tutkimustuloksista toimijaa valvovalle viranomaiselle. Tutkimuksissa eristettyjen mikrobikantojen toimittamisesta kansalliseen vertailulaboratorioon säädetään 40 §:ssä.

***5**

[9 §](#)

Elintarvikkeesta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikkeen pakkauksessa, esitteessä, mainoksessa tai muulla tavalla markkinoinnin yhteydessä:

- 1) elintarvikkeesta on annettava totuudenmukaiset ja lain 1 §:n 1, 3 ja 4 kohta huomioon ottaen riittävät tiedot;
- 2) elintarvikkeesta ei saa antaa harhaanjohtavia tietoja;
- 3) elintarvikkeella ei saa esittää olevan ihmisen sairauksien ennalta ehkäisemiseen, hoitamiseen tai parantamiseen liittyviä ominaisuuksia eikä viitata sellaisiin tietoihin, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä.

Harhaanjohtavien tietojen antamista koskevasta kiellosta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 16 artiklassa.

***6**

Rikoslaki 39/1889

46.luku

4 § [\(24.8.1990/769\)](#)

Salakuljetus

Joka ilman asianmukaista lupaa taikka muuten tuontia tai vientiä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti tuo tai yrittää tuoda maahan taikka vie tai yrittää viedä maasta tavaraa, jonka tuonti tai vienti on kielletty tai edellyttää viranomaisen lupaa tai tarkastusta, on tuomittava *salakuljetuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Salakuljetuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain [\(1192/1996\)](#) tai sen nojalla annettujen säännösten tai yleisten tai yksittäistapausta koskevien määräysten vastaisesti tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan taikka kuljettaa, käsittelee tai säilyttää eläimiä tai tavaroita taikka laiminlyö velvollisuutensa tarkastuttaa eläimet tai tavarat. [\(24.5.2002/400\)](#)

Salakuljetuksena ei kuitenkaan pidetä 1–3 §:ssä tarkoitetun tuontia tai vientiä koskevan säännöksen tai määräyksen rikkomista.

5 § ([24.8.1990/769](#))

Lievä salakuljetus

Jos salakuljetus, huomioon ottaen tavaran arvo tai määrä tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentehtäjä on tuomittava *lievästä salakuljetuksesta* sakkoon.

6 § ([14.10.1999/951](#))

Laiton tuontitavaraan ryhtyminen

Joka kätkee, hankkii, ottaa huostaansa tai välittää sellaista omaisuutta, johon nähden sitä maahan tuotaessa on tehty 1–5 §:ssä tai 29 luvun 1–3 §:ssä tarkoitettu rikos, taikka muulla tavoin ryhtyy sellaiseen omaisuuteen, vaikka hän tietää, että omaisuus on tällä tavalla maahan tuotu, on tuomittava *laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi kuudeksi kuukaudeksi.

Laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä tuomitaan myös se, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ryhtyy sellaiseen valmisteveron alaiseen tuotteeseen, jonka osalta on sen maahan tuonnin jälkeen tehty 29 luvun 1–3 §:ssä tarkoitettu rikos. ([14.8.2009/641](#))

6 a § ([14.10.1999/951](#))

Lievä laitton tuontitavaraan ryhtyminen

Jos laitton tuontitavaraan ryhtyminen, huomioon ottaen omaisuuden arvo tai muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentehtäjä on tuomittava *lievästä laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä* sakkoon.